

Науково-педагогічна діяльність Івана Огієнка в Кам'янець-Подільському державному українському університеті: історіографічні нотатки

Аналізується внесок дослідників у висвітлення науково-педагогічної діяльності Івана Івановича Огієнка на посадах ректора і професора кафедри історії української мови Кам'янець-Подільського державного українського університету у 1918-1920 рр. Узагальнюється розвиток історіографії досліджуваного питання, характеризується зміст найбільш значущих праць сучасних українських вчених, вказуються прогалини у вивченні науково-педагогічної біографії І.І.Огієнка.

Ключові слова: українські дослідники, наукові праці, Огієнко Іван Іванович, ректор, професор, науково-педагогічна діяльність, Кам'янець-Подільський державний український університет.

Постановка проблеми у загальному вигляді... Багатогранна і об'єктивна історія педагогічної науки й освіти в Україні, як і у світі загалом, немислима без з'ясування ролі плеяди відомих вчених-педагогів, яскравих організаторів і вмілих практиків у педагогічно-освітніх процесах на різних етапах розвитку. Зокрема, на їх прикладі формуються нові покоління учителів, науковців, які розв'язують різні проблеми, пов'язані із навчанням і вихованням молодого покоління на основі як традиційного національного досвіду, так й інноваційних технологій, створених в умовах сучасної світової глобалізації.

До когорти видатних національних вчених-педагогів належить постать Івана Івановича Огієнка (1882-1972), який залишив вікопомний слід у різних сферах своєї діяльності, пріоритетною з яких стала освітньо-наукова. Над її дослідженням трудилися чимало науковців різних профілів (педагоги, філологи, історики тощо), утім через різні поважні обставини вони, на жаль, поки-що не створили повного синтетичного портрета, який би увібрав усі складові педагогічного таланту діяча, значною мірою реалізованого на батьківщині в добу національного відродження 1917-1920 рр., особливо під час заснування та функціонування Кам'янець-Подільського державного українського університету (К-ПДУУ) – другої вищої школи в новітній історії українців, одного із світочів національного відродження, запаленого спільними зусиллями української інтелігенції і державної влади. Вирішення цієї проблеми дасть змогу з'ясувати обсяг досліджень, присвячених Огієнку-педагогу і науковцю у зазначений період, висвітлити як здобутки, так і ті питання, які потребують надалі уваги науковців.

Аналіз досліджень і публікацій... Історіографічне вивчення науково-педагогічної діяльності І.І.Огієнка має поки-що скромні результати. У сучасних монографіях, присвячених цьому діячеві [1; 2; 3], зазначена складова або ж відсутня зовсім, або ж подана лапідарно. Аналіз праць станом на кінець минулого століття, у яких розкривається у певній мірі освітньо-педагогічна і наукова діяльність вченого, найбільш виразно представлено В.П.Ляхощким [4, с.36–40]. У більш свіжій публікації (2009 р.) звернено увагу на доробок вчених щодо піднятої теми станом на той час [5].

Виділення невирішених раніше питань... На жаль, до 2013 р. не простежено історіографічний ряд, який має дати більш-менш повне розуміння результатів основних праць дослідників, присвячених різним аспектам організаційної, управлінської і викладацької роботи вченого у К-ПДУУ.

Формування цілей статті... **Мета** цієї статті полягає в об'єктивному аналізі основних сучасних досліджень учених про науково-педагогічну діяльність І.І.Огієнка 1918-1920 років у Кам'янці-Подільському, з'ясуванні при цьому як досягнень, так і невирішених питань (залишення поза увагою важливих фактів, відсутність повної і достовірної інформації про різні форми університетської діяльності), що загалом не сприяє успішному розв'язанню давно назрілого завдання із створення ґрунтовного, цілісно-узагальнюючого дослідження, присвяченого науково-педагогічній біографії вченого.

Виклад основного матеріалу... Українські науковці зайнялися дослідженням кам'янець-подільського періоду біографії І.І.Огієнка наприкінці 80-х рр. минулого століття, коли обстановка демократизації і гласності в країні створила сприятливі для цього умови. Утім, основні напрацювання стосуються наступних десятиліть, коли національне відродження України поставило на порядок денний почесне і відповідальне завдання щодо з'ясування плеяди державотворців, які навечно вписали свої імена в історію України. Піонерами у творенні наукових праць, присвячених

університетові і ректору, стали А.О.Копилов [6;7;8;9], О.В.Колпакова [10], Є.І.Сохацька [11], О.П.Машевський [12], В.П.Ляхоцький [4;13;14], І.В.Тюрменко [15], М.С.Тимошик [16; 17] та ін. Якщо організаторській ролі вченого у становленні Кам'янець-Подільського державного українського університету приділено значну увагу, то власне викладацьку і наукову діяльність вони фактично обійшли увагою. Варто виокремити історіографічний сюжет монографії В.П.Ляхоцького, де робиться узагальнення переважно невеликих огієнкознавчих робіт і відзначаються здобутки у вивченні окремих складових біографії вченого (здебільшого діяльність на посаді міністра освіти УНР, ректора К-ПДУУ) [4, с.40].

Серед вчених-педагогів, які зробили свій внесок у висвітлення науково-педагогічної діяльності І.І.Огієнка у виші, варто назвати роботу А.А.Марушкевич, у якій звернено увагу, зокрема, на вплив лекцій професора щодо формування у студентів відданості національній ідеї, українській національно-визвольній справі [18, с.22].

У перше десятиліття ХХІ ст. огієнкіана, присвячена кам'янець-подільському періоду вченого, поповнилася низкою цікавих праць, зокрема і щодо роботи в університеті. Так, було створено об'ємну хроніку діяльності І.І.Огієнка на посаді ректора [19, с.109–145; 20, с.80–121; 21, с.98–133], яка день за днем відобразила потужний поступ вченого щодо заснування і багатогранного функціонування вишу. Сконцентрований тут фактографічний матеріал може бути успішно корисним для створення не одного десятка праць про Огієнка-педагога.

На багатій архівній джерельній базі проаналізовано зусилля вченого із заснування і керівництва університетом в складних державно-політичних умовах, аж до від'їзду в еміграцію у листопаді 1920 р. [22, с.297–322; 23, с.58–83], організації і успішного проведення всеукраїнського свята відкриття вишу [24], визначено і детально розкрито 15 (за автором) важливих напрямів ректорської діяльності [25], виокремлено його (Огієнка) роль у створенні матеріально-технічної бази вишу [26, с.3–6], вдалому вирішенні проблеми його фінансування упродовж 8 важких місяців виживання [27, с.49–59], а також у підготовці богословів для Української Автокефальної Православної Церкви. [28, с.67–75]. Крім того, докладно з'ясовано значення організаційного хисту І.І.Огієнка для справи заснування і діяльності гімназії для дорослих при К-ПДУУ [29, с.148–155], допомоги шкільним закладам Кам'янця-Подільського взимку і навесні 1920 р. [30, с.12–20] тощо. Також висвітлено цікаве питання щодо організаторських зусиль Огієнка у справі популяризації в емігрантських колах і серед населення Західної України досвіду функціонування очолюваного ним у 1918-1920 рр. вишу (перебуваючи поза батьківщиною, він в офіційному листуванні певний час підписувався як ректор університету, адже термін його роботи, відповідно до виборів, що відбулися у травні 1920 р., і відповідного наказу С.В.Петлюри, яким затверджувалися їх втішні для кандидата в керівники результати, спливав тільки 1924 року) [31, с.4–18].

Не залишилися без критичного аналізу спогади І.І.Огієнка (важливе джерело з історії освітнього руху в Україні і діяльність К-ПДУУ), де у загальних, стислих рисах йдеться про діяльність мемуариста у Кам'янець-Подільському університеті і з плином часу допущено, на жаль, окремі огріхи, на які вказано дослідником [32, с.205–217].

Окремий напрямом наукових досліджень, пов'язаний з іменем Огієнка, став бібліотечний, який повніше проти 90-х рр. ХХ ст. розкриває роль організатора, будівничого і керівника вишу у створенні і розвитку фундаментальної університетської бібліотеки, наповненні його фонду, відкритті читального залу, нарешті, вдосконаленні різних форм роботи з читачами студентами і професорами. У цьому контексті варто наголосити на працях істориків В.П.Ляхоцького [33], В.С.Прокопчука і Л.Ф.Філінюк [34].

Своє нове слово про постать вченого сказали і дослідники-педагоги. Так, зокрема, І.О.Кучинська з'ясувала в основних рисах його діяльність, спрямовану на розвиток К-ПДУУ за окремими напрямками [35]. Педагогічний нарис про І.І.Огієнка увійшов до видання «Персоналії в історії національної педагогіки. 22 видатних українських педагоги» [36, с.490–503]. Основну увагу автори приділили організованому керівником вишу перекладу богослужбових книг української мовою, обминаючи інші важливі складові його невтомної діяльності. В іншій праці «Українська педагогіка в персоналіях», яка вмістила розповідь Н.П.Дічек про вченого-педагога, лаконічно представлено й інші аспекти науково-педагогічної діяльності, зокрема бібліотечний. Важливим є висновок про те, що на прикладі одного вишу «І.І.Огієнко заклав основи такої вузівської системи освіти, що забезпечувала б державу висококваліфікованими фахівцями-патріотами, сприяла б відродженню національної культури» [37, с.403].

Значно ширше багатогранна діяльність вченого у К-ПДУУ представлена у навчальному посібнику з педагогіки «Актуальні проблеми науково-педагогічної спадщини Івана Огієнка», виданому А.А.Марушкевич. Тут, переважно на мемуарному матеріалі, який не завжди проходить критичний відбір і перевірку архівними джерелами, розглядається організація управління навчальним закладом (виконання ректорських функцій, вироблення і дотримання критеріїв добору

професорсько-викладацьких та допоміжних кадрів, комплектування фундаментальної університетської бібліотеки та видавнича діяльність тощо) [38, с.188–218].

На жаль, у проаналізованих працях допущені окремі помилки, неточності, яких варто надалі уникати і не повторювати при створенні узагальнюючих дослідженнях з історії освіти, педагогіки та окремо присвячених І.І.Огієнку. Зокрема, зовсім не підтверджено фактами твердження про те, що до викладацької роботи в К-ПДУУ приступили серйозно хворий восени 1918 р. професор К.В.Широцький [18, с.21], В.Петров [39, с.206], як і бачення місця роботи І.І.Огієнка у Міністерстві освіти УНР у вересні 1919 р. [16, с.48]. (Як відомо, з посади міністра освіти Іван Іванович звільнився 26 квітня 1919 р. Новим керівником відомства став А.В.Крушельницький). Кидається у вічі спроба перебільшити наукові здобутки вченого у дуже складний для країни, держави, університету, нарешті самого діяча, 1919 рік [35, с.14].

Не зрозуміло на яких підставах в офіційну назву виплеканого І.І.Огієнком університету внесли зміну – «Кам'янецький» замість «Кам'янець-Подільський». Як свідчать архівні документи і очевидці подій, на богословському факультеті К-ПДУУ не існувало спеціальної служби, яка перекладала богослужбові книги українською мовою, про що намагаються стверджувати окремі автори [36, с.493]. За тими ж джерелами, цей обов'язок було покладено на офіційно створену Міністерством ісповідань УНР на чолі з І.І.Огієнком «Комісію в справі перекладу Св[ятого] Письма на українську мову при богословському факультеті Кам'янець-Подільського державного українського університету».

Також важко погодитися із представленою від І.І.Огієнка структурою управління вишем, зафіксованою в одній із уже зазначених праць. Можна категорично стверджувати: таких офіційних органів, як Сенат чи Рада факультетських старост не існувало взагалі (остання належала до громадських молодіжних організацій університету). Господарської ради за І.І.Огієнка теж не було (її заснували за радянського режиму) [36, с.195]. З невідомих причин із структури управління випали правління університету і проректор (цю посаду відкрили у лютому 1919 р. під професора М.М.Хведорова, якому належало замінити керівника вишу, що збирався відбутися на невідомий час до Галичини).

Крім того, помилковим є твердження про те, що наукове товариство К-ПДУУ (засноване восени 1919 р.) причетне до видання курсу лекцій І.І.Огієнка «Історія української мови» (т.1) [36, с.209–210]. Кошти на друк наукових і навчальних видань наукове об'єднання вчених вишу не мало, за винятком мізерних сум, які збирали від внесків дійсних членів. Різні видавничі проекти вчених університету фінансувало, як було встановлено, правління вишу, яке отримувало асигнування або ж від Міністерства освіти УНР, або ж, як це практикувалося з середини листопада 1919 до травня 1920 рр., через тимчасовий інститут Головноуповаженого українського уряду (зазначену посаду посідав І.І.Огієнко за сумісництвом). Не раз професори й доценти видавали курси лекцій і науково-популярні видання за рахунок інших джерел, пов'язаних з державними і громадськими структурами.

Цих та деяких інших незазначених тут огріхів, ненавмисно допущених дослідниками, переважно неісторичного профілю, можна було б уникнути, якби вони послуговувалися працями істориків, які давно відомі в огієнкознавстві і, на наше переконання, «не грішать» використанням неперевірених джерел. З цією метою було б доцільно реалізувати ідею тіснішої координації і співпраці вчених із різних галузей гуманітарної науки у здійсненні спільних видань, зокрема, присвячених І.І.Огієнкові, іншим відомим педагогам-новаторам. Певний досвід таких об'єднаних зусиль нагромаджено упродовж останніх десяти років у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, де видається наукова збірка «Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія історична та філологічна» (випуски I–X).

Висновки... Отже, в період державної незалежності України стараннями дослідників різних фахів створено велику і різнобічну літературу різної якості, ваги і значення про науково-педагогічну діяльність великого українця Івана Івановича Огієнка у Кам'янець-Подільському державному українському університеті. Нею охоплено широкий спектр важливих і змістовних аспектів, які збагачують українську історіографію, наповнюють її новими положеннями, висновками, що нерідко мають новаторське значення.

У перспективі вченим доцільно створити ширший, багатший і змістовніший історіографічний сюжет про науково-педагогічну діяльність І.І.Огієнка у створеному ним вищі, де були б ґрунтовно проаналізовано, зокрема і нові праці, передусім монографічні, опубліковані педагогами, філологами, істориками тощо. Це б збагатило наше розуміння педагогічного подвигу вченого на батьківщині і рельєфніше окреслило б його незаперечний і вікопомний внесок у творення першої в регіоні вищої школи, з якої взяли початок два існуючих нині у Кам'янці-Подільському університети.

Список використаних джерел та літератури:

1. Тіменник З. Іван Огієнко (митрополит Іларіон). 1882-1972: Життєво-бібліографічний нарис / Зиновій Тіменник. – Львів, 1997. – 228 с.
2. Тюрменко І. І. Державницька діяльність Івана Огієнка (митрополита Іларіона) : [моногр.] / І. І. Тюрменко. – К., 1998. – 282 с. : іл.
3. Тимошик М. С. «Лишусь навіки з чужиною...». Митрополит Іларіон (Іван Огієнко) і українське відродження : наук. вид. / М. С. Тимошик ; передм. О. Кравченка та В. Скопенка. – К. : Наша культура і наука ; Вінніпег : Укр. правосл. Собор. Св.Покрови, 2000. – 548 с. : іл.
4. Ляхоцький В. П. Тільки книжка принесе волю українському народові... Книга, бібліотека, архів у житті та діяльності Івана Огієнка (митрополита Іларіона) / В. П. Ляхоцький. – К.: Вид-во імені Олени Теліги, 2000. – 664 с. : іл.
5. Завальнюк О. М. Дослідження діяльності Івана Огієнка на посаді ректора Кам'янець-Подільського державного українського університету / О. М. Завальнюк // Іван Огієнко і сучасна наука та культура: Наук. збірник. Серія історична та філологічна. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2009. – Вип. VI. – С. 30–42.
6. Копилов А. Професор І.І.Огієнко – ректор Кам'янець-Подільського державного українського університету / А. Копилов // Тези доповідей науково-практичної конференції «Духовна і науково-педагогічна діяльність І. І. Огієнка в контексті українського національного відродження» (до 110-річчя від дня народження). – Кам'янець-Подільський, 1992. – С. 3–7.
7. Копилов А. Дітище Івана Огієнка / А. Копилов, О. Завальнюк // Дивокрай: науково-краєзнавчий альманах. – Хмельницький, 1995. – Вип. 1. – С. 82–89.
8. Kopylow A. Starania o otwarcie uniwersytetu państwowego w Kamiencu Podolskim w 1918 roku / A. Kopylow, O. Zawalnyuk // Studia historyczna: [Polska Academia Nauk; Odział w Krakowie; Komisja historyczna]. Kwartalnik. R.XXXIX. – Krakow : «Secesya», 1996. – Zeszyt 3 (154). – S. 341–356.
9. Копилов А. О. Кам'янець-Подільський державний український університет: від ідеї до ліквідації (1917-1921 рр.) / А. О. Копилов, О. М. Завальнюк // Укр. іст. журн. – 1999. – № 4. – С. 41–50; № 5. – С. 26–36.
10. Колпакова О. В. Кам'янець-Подільський український університет (1918-1921) / О. В. Колпакова // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки; Ін-т іст. Укр. НАН Укр. – К., 1994. – Вип. 3. – С. 20–24.
11. Сохацька Є. Культурно-просвітницька діяльність Івана Огієнка у Кам'янці-Подільському (1918-1920 рр.) / Є. Сохацька // Огієнківські читання: Матеріали наук. круглих столів 1991-1996 рр. – К., 1997. – Вип. I. – С. 70–79.
12. Машевський О. Іван Огієнко – організатор українського вищого шкільництва в 1917-1920 роки / О. Машевський // Велетень науки: Матеріали всеукр. науково-педагог. читань, присвяч. вивченню спадщини І. Огієнка (15-16 січня 1996 р.). – К., 1996. – С. 22–26.
13. Ляхоцький В. Діяльність Івана Огієнка по формуванню національних університетів / В. Ляхоцький // Студії з архівної справи та документознавства. – К., 1999. – Т. 5. – С. 193–206.
14. Ляхоцький В. Невідомі документи про життя Івана Огієнка (на матеріалах фонду Українського Державного Університету у м.Кам'янці-Подільському) / В. Ляхоцький // Студії з архівної справи та документознавства. – К., 1996. – Т. 4. – С. 107–114.
15. Тюрменко І. Державницька діяльність Івана Огієнка (митрополита Іларіона) : [моногр.] / І. Тюрменко. – К., 1998. – 281 с.
16. Тимошик М. Голгофа Івана Огієнка. Українознавчі проблеми в державотворчій, науковій, редакторській та видавничій діяльності : [моногр.] / М. Тимошик. – К. : Заповіт, 1997. – 231 с.
17. Тимошик М. «Лишусь навіки з чужиною». Митрополит Іларіон (Іван Огієнко) і українське відродження / М. Тимошик. – Вінніпег : Укр. Правосл. Собор Св.Покрови; К. : Наша культура і наука, 2000. – 548 с. : іл.
18. Марушкевич А. А. Невтомний працівник українського ренесансу Іван Огієнко. Педагогічний аспект / А. А.Марушкевич. – К. : Четверта хвиля, 1996. – 128 с.
19. Освіта, наука і культура на Поділлі : зб. наук. праць. – Кам'янець-Подільський : Оіюм, 2005. – Т. 5. – 374 с.
20. Освіта, наука і культура на Поділлі : зб. наук. праць. – Кам'янець-Подільський : Оіюм, 2006. – Т. 6. – 376 с.
21. Освіта, наука і культура на Поділлі : зб. наук. праць. – Кам'янець-Подільський : Оіюм, 2006. – Т. 7. – 416 с.
22. Іван Огієнко і сучасна наука та освіта: Наук. збірник. Серія історична та філологічна. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет, 2008. – Вип. V. – 416 с.
23. Завальнюк О. М. Історія Кам'янець-Подільського державного українського університету в іменах (1918-1921 рр.) / О. М.Завальнюк. – Кам'янець-Подільський : Абетка-НОВА, 2006. – 632 с.
24. Свято відкриття Кам'янець-Подільського державного українського університету: Дослідження. Документи. Матеріали / укладач, автор переднього слова і досліджень О. М. Завальнюк. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2008. – 280 с.
25. Завальнюк О. М. Іван Огієнко – організатор і керівник Кам'янець-Подільського державного українського університету (1918-1920 рр.) / О. М. Завальнюк // Освіта, наука і культура на Поділлі : зб. наук. праць. – Кам'янець-Подільський : Оіюм, 2012. – Т. 19: 130-річчя від дня народження Івана Огієнка присвячується. – С. 3–31.
26. Іван Огієнко у діалозі культур і духовності. (Огієнківські читання у Чудодієвому) : зб. наук. праць. – Житомир : Вид-во Житомирського державного університету імені Івана Франка, 2010. – 318 с.

27. Іван Огієнко і сучасна наука та освіта: Наук. збірник. Серія історична та філологічна. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. – Вип. VII. – 360 с.
28. Науковий збірник, присвячений 125-річчю з дня народження митрополита Іларіона Огієнка: Зб. доп. і матеріалів / Київська православна богословська академія УПЦ Київського патріархату. – К., 2007. – 462 с.
29. Іван Огієнко і сучасна наука та освіта: Наук. збірник. Серія історична та філологічна. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський державний університет, 2007. – Вип. IV. – 360 с.
30. Іван Огієнко і сучасна наука та освіта: Наук. збірник. Серія історична та філологічна. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. – Вип. VIII. – 416 с.
31. Іван Огієнко і сучасна наука та освіта: Наук. збірник. Серія історична та філологічна. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2013. – Вип. X. – 416 с.
32. Іван Огієнко і сучасна наука та освіта: Наук. збірник. Серія історична та філологічна. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2009. – Вип. VI. – 348 с.
33. Ляхощкий В. П. Книга творить людину...(Сторінки з літопису заснування університетської бібліотеки у Кам'янці-Подільському) / В. П. Ляхощкий // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету. Серія: Бібліотекознавство. Книгознавство. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет, 2008. – Вип. 1. – С. 88–98.
34. Прокопчук В. С. Бібліотека Кам'янець-Подільського національного університету: роки становлення і її розвитку / В. С. Прокопчук, Л. Ф. Філінюк. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2008. – С. 12–43.
35. Кучинська І. О. Виховання духовних цінностей дітей і молоді у творчій спадщині Івана Огієнка / І. О. Кучинська. – Кам'янець-Подільський : Абетка-НОВА, 2002. – 104 с.
36. Персоналії в історії національної педагогіки. 22 видатних українських педагоги : підруч. / А. М. Бойко, В. Д. Бардінова та ін. ; під заг. ред. А. М. Бойко. – К. : ВД «Професіонал», 2004. – 576 с.
37. Українська педагогіка в персоналіях : у двох книгах / за ред. О. В. Сухомлинської. – К. : Либідь, 2005. – Кн. 2 : XX століття. – 552 с.
38. Марушкевич А. А. Актуальні проблеми науково-педагогічної спадщини Івана Огієнка. (Цикл лекцій) : навч. посіб. з педагогіки / А. А. Марушкевич. – Полтава : Вид-во «Асмі», 2005. – 312 с.

Анотація

А.М.Завальнюк

Научно-педагогическая деятельность Ивана Огиенко в Каменец-Подольском государственном украинском университете: историографические заметки

Анализируется вклад исследователей в освещение научно-педагогической деятельности Ивана Ивановича Огиенко на должностях ректора и профессора кафедры истории украинского языка Каменец-Подольского государственного украинского университета в 1918-1920 гг. Обобщается развитие историографии исследуемого вопроса, характеризуется содержание наиболее значимых работ современных украинских ученых, указываются пробелы в изучении научно-педагогической биографии И.И.Огиенко.

Ключевые слова: украинские исследователи, научные труды, Огиенко Иван Иванович, ректор, профессор, научно-педагогическая деятельность, Каменец-Подольский государственный украинский университет.

Summary

О.М. Zavalnyuk

Ivan Ohgienko Educational and Pedagogical Activity in Kamyanets-Podilsky State Ukrainian University: Historiographic Notes

The contribution of the researchers to show the scientific and teaching activity of Ivan Ivanovych Ohienko, as the president and professor of the Ukrainian language history department in Kamyanets-Podilsky state Ukrainian university in 1919-1920, is analysed out in the article.

Key words: Ukrainian researchers, scientific papers, Ohienko I.I., president, professor, scientific and teaching activity, Kamyanets-Podilsky state Ukrainian university.

Дата надходження статті: «10» жовтня 2013 р.